

Raadsinformatiebrief

Onderwerp: Tussenevaluatie tijdelijke gemeentelijke opvanglocatie (TGO)
Portefeuillehouder: W.M. van Doorn
Documentnummer: 200792398
Zaaknummer: 0847200791707
Openbaarheid: Openbaar
Datum: 11-11-2025

Aanleiding

Op 31 januari jongstleden trad de 'Wet gemeentelijk mogelijk maken asielopvangvoorzieningen' (Spreidingswet) in werking. Doel van deze wet is om te komen tot voldoende opvangplekken en een evenwichtiger verdeling van asielopvang over provincies en gemeenten. De gemeenten moesten, als zij wilden voldoen aan de (eerste cyclus van de) Spreidingswet, uiterlijk op 1 juli 2025 asielopvang mogelijk maken.

Het gemeentebestuur stelde vast dat zij wensen te voldoen aan de Spreidingswet en opende daartoe op 5 mei 2025, tot uiterlijk 1 februari 2026, een tijdelijke gemeentelijke opvanglocatie (TGO) voor 180 asielzoekers aan de Hoof 24 te Someren.

In lijn met de beantwoording van de raadsvragen (RIS-nummer 564, 16-04-2025) voerde de projectorganisatie deze tussenevaluatie uit. In deze tussenevaluatie worden de kaders van het gemeentebestuur geëvalueerd.

Inhoud

Deze tussenevaluatie is aanvullend en aansluitend op de raadsinformatiebrief met RIS-nummer 630 (dagtekening 27-05-2025) en de raadsinformatiebrief met RIS-nummer 816 (dagtekening 01-09-2025).

Procedures

In de aanloopfase werd, vanwege de urgentie, gebruik gemaakt van versnelde ruimtelijke en financiële procedures. Het college van burgemeester en wethouders verleende op basis van een positief ruimtelijk vooronderzoek een gedoogbeschikking en week af van het lokale inkoopbeleid. De gemeente hield zich bij de opdrachtverstrekking wel aan de Europese aanbestedingsregels. BIZOB adviseerde de gemeente hierover. De versnelde procedures maakte het mogelijk om de opvanglocatie binnen 17 dagen na het definitieve besluit van het college van burgemeesters en wethouders te realiseren.

Het ruimtelijk vooronderzoek liet de gemeente uitvoeren door een extern bureau. Het ruimtelijk vooronderzoek toonde aan dat er sprake is van een evenwichtige toedeling van functies (EFTAL) en dat de realisatie en exploitatie van de tijdelijke gemeentelijke opvanglocatie niet in strijd is met lokale, provinciale en landelijke regelgeving.

Vorbereiding en definitief besluit

Op 25 maart 2025 nam het college van burgemeester en wethouders op basis van ambtelijk advies een voorgenomen besluit. Zij vroeg de gemeenteraad onder embargo om wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Op 3 april 2025 gaf de gemeenteraad haar wensen en bedenkingen mee aan het college van burgemeester en wethouders. Op 7 april 2025 besloot het college van burgemeester en wethouders definitief om een tijdelijke gemeentelijke opvanglocatie voor maximaal 180 asielzoekers tot uiterlijk 1 februari 2026 te openen aan de Hoof 24 te Someren.

Toetsing kaders gemeentebestuur

Het college van burgemeester en wethouders besloot op 7 april 2025 tot het openen van een tijdelijke gemeentelijke opvanglocatie aan de Hoof 24 te Someren voor maximaal 180 asielzoekers tot uiterlijk 1 februari 2026. Het college van burgemeester en wethouders stelde - in lijn met de wensen en bedenkingen van de gemeenteraad - voorwaarden aan de realisatie, inrichting en (door)looptijd van de locatie. In deze paragraaf worden de voorwaarden zoals opgenomen in het besluit van het college van burgemeester en wethouders geëvalueerd. In deze tussenevaluatie worden ter verduidelijking ook de veelgestelde vragen en antwoorden op de website van de gemeente betrokken.

Besluit college van 7 april 2025:

1. In lijn met het besluit van uw college van 7 januari 2025, 5 maart 2025 en 25 maart 2025 als vertrekpunt te blijven nemen dat de gemeente uitvoering geeft aan de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet).
2. Op het perceel aan de Hoof 24 te Someren (kadastraal bekend als (SMR02) S 2765)) een tijdelijke gemeentelijke opvanglocatie (TGO) te realiseren voor de opvang van 180 asielzoekers tot 1 februari 2026, onder de volgende voorwaarden:
 - dat de locatie uiterlijk tot 1 februari 2026 operationeel is;
 - dat het aantal asielzoekers gemaximeerd blijft op 180;
 - dat de opvang geen negatieve financiële consequenties heeft voor de gemeente;
 - dat er 24/7 beveiliging aanwezig is;
 - dat de locatie 24/7 telefonisch bereikbaar is;
 - dat de omgeving van de locatie tijdig wordt geïnformeerd;
 - dat de voorkeur is een al bestaande groep uit een opvang over te nemen;
 - dat voorafgaande aan realisatie schriftelijk wordt bevestigd dat de inkomsten voor 180 asielzoekers gedurende de volledige periode geborgd worden door het COA, ongeacht het aantal asielzoekers wat daadwerkelijk verblijft op de locatie;
 - dat het college maandelijks een update ontvangt van de financiële stand van zaken en alle wijzigingen t.o.v. de begroting vooraf worden voorgelegd aan B&W.
3. De tijdelijke gemeentelijke opvanglocatie aan de Hoof 24 te Someren (kadastraal bekend als (SMR02) S 2765)) onder voorwaarden te gedogen door middel van de gedoogbeschikking uit bijlage 3.
4. Voor het verstrekken van opdrachten die nodig zijn voor het realiseren en exploiteren van voorgenoemde tijdelijke gemeentelijke opvanglocatie af te wijken van gemeentelijke inkoop- en aanbestedingsbeleid.
5. De gemeenteraad te informeren over voorgenoemde beslispunten via de raadsinformatiebrief.

1. Capaciteit, doelgroep en duur van de opvang

De locatie is door het plaatsten van tijdelijke wooneenheden ingericht voor de opvang van maximaal **180 asielzoekers**. Op de locatie verblijven gemiddeld **156 asielzoekers**. Dat betekent dat er sprake is van 'snijverlies'. Het snijverlies ontstaat wanneer er gezinnen geplaatst worden met een oneven aantal personen terwijl de woonunit over even aantal plaatsen beschikt. Op de locatie zijn geen 'grijze bedden'. De gemeente biedt dus geen 'administratieve opvang' aan asielzoekers die daadwerkelijk verblijven bij familieleden die al woonachtig zijn in een woning. Vanwege de doorlopende tekorten aan opvangplekken zet de gemeente zich continue in voor een zo optimaal mogelijke bezetting. Zij is echter afhankelijk van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers die gaat over bewonerslogistiek.

Doelgroep

De locatie kent een evenwichtige samenstelling. Op de locatie verblijven zowel alleenreizende mannen als alleenreizende vrouwen en gezinnen met en zonder kinderen. Doordat de exacte openingsdatum van de locatie laat bekend werd, en er op dat moment geen tijdelijke gemeentelijke opvanglocaties eindigden, kon de gemeente geen bestaande groep overnemen. Zie voor meer duiding van de bewonersgroep bijlage 1 van de raadsinformatiebrief met RIS-nummer 630 en dagtekening 27 mei 2025.

Looptijd

De opvang is tijdelijk van aard: de opvangperiode loopt van **5 mei 2025 tot uiterlijk 1 februari 2026**. Deze termijn is geborgd in alle (huur)overeenkomsten en de onderliggende gedoogbeschikking. Alle overeenkomsten eindigen van rechtswege en hebben geen verlengingsopties. Dat betekent dat de locatie niet zonder een nieuw bestuursbesluit verlengd kan worden.

2. Veiligheid en leefbaarheid

- + dat er 24/7 beveiliging aanwezig is
- + dat de locatie 24/7 telefonisch bereikbaar is

De locatie heeft 1 centrale in- en uitgang en is omheind met hekwerken. De centrale in- en uitgang is voorzien van cameratoezicht. De beveiligingsunit is geplaatst nabij de centrale in- en uitgang en wordt 24/7 bemenst. Hierdoor is 24/7 toegangscontrole geborgd. Doordat de beveiligingsunit 24/7 bemenst is, is ook de 24/7 telefonische en fysieke bereikbaarheid geborgd. Aansluitend is de gemeentelijk projectleider 24/7 bereikbaar voor betrokken partners en/of inwoners van de gemeente.

Incidenten

In de periode van 5 mei 2025 tot 1 november 2026 vonden geen incidenten plaats op de locatie. Ook vonden er geen incidenten in de gemeente plaats waarbij asielzoekers van de tijdelijke gemeentelijke opvanglocatie betrokken waren.

Overlastmeldingen

De gemeente ontving in de periode van 5 mei 2025 tot 1 november 2026 3 meldingen van inwoners. 1 overlastmelding ging over hard stemgeluid komend vanaf voetballende jongeren nabij het Bandenbultje.

Onderzoek toonde aan dat dit ging om bewoners van de opvanglocatie aan de Hoof 24 te Someren. De betrokkene zijn door locatiemanagement aangesproken. Ook ontving de gemeente 1 melding over baldadig gedrag door een groep van drie personen op de Hoof. De melding werd binnen 3 minuten opgevolgd door de projectleider en beveiliging. Na controle van de melding en het bekijken van de camerabeelden bleek het niet te gaan om bewoners van de opvanglocatie. 1 melding betrof een melding van een inwoner die dacht dat er een foto van haar huisdier werd gemaakt. Dit bleek inderdaad het geval. De foto is direct verwijderd en de bewoner kreeg een formele waarschuwing.

De opvanglocatie ontving in de periode van 5 mei 2025 tot 1 november 2026 3 overlastmeldingen over hard stemgeluid komend vanaf voetballende jongeren nabij het Bandenbultje. Onderzoek toonde aan dat dit ging om bewoners van de opvanglocatie aan de Hoof 24 te Someren. De betrokkene zijn door locatiemanagement aangesproken. Om meer overlast in de openbare ruimte te voorkomen is gedurende de zomermaanden gewerkt met extra activiteitenbegeleiding. Contact met de melders toonde aan dat er na de interventie geen overlast meer werd ondervonden.

3. Dagbesteding en toeleiding naar werk

De gemeente vindt het belangrijk dat de tijdelijke bewoners geactiveerd worden en blijven, en dat de locatie huiselijk leven stimuleert. Zo maken de asielzoekers vanaf dag 1 zelf schoon en koken zij ook zelf. Omdat een deel van de asielzoekers nog niet over een Burgerservicenummer beschikt en/of de ouders zorg hebben voor een of meerdere minderjarige kinderen is het niet direct mogelijk om alle tijdelijke bewoners toe te leiden naar betaald werk. Op peildatum 1 november 2025 werken er 16 bewoners bij lokale en regionale ondernemers.

Om onze tijdelijke bewoners die nog niet mogen werken toch te activeren dragen de bewoners bij aan de taken die uitgevoerd moeten worden op de opvanglocatie. Denk aan het schoonmaken van de gezamenlijke ruimten, het groenonderhoud, het schoonmaken en houden van de openbare ruimte (zwerfafvalpakkers), het ordentelijk laten verlopen van het inkoop- en uitgifteproces van etenswaren, het organiseren van activiteiten voor de kinderen, het repareren van fietsen et cetera. De asielzoekers krijgen hiervoor een vergoeding van in totaal niet meer dan €14,- per week. Hierdoor kan de gemeente de kosten van de opvanglocatie beperken en krijgen de asielzoekers structuur in hun dagelijkse leven op een opvanglocatie. Op dit moment nemen 18 bewoners deel aan het zelfwerkzaamheidsprogramma. Dit is het maximale aantal dat door het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers wordt toegestaan (10%).

Dagbesteding en ondersteuning door vrijwilligers

Op de locatie zijn op dit moment ruim 30 vrijwilligers actief, waarbij de focus met name ligt op taalondersteuning en het vervoer van kinderen in de basisschoolleeftijd. De vrijwilligers organiseren ook activiteiten zoals crea-middagen en fietslessen. In de zomerperiode is een aanvullend zomerprogramma (combinatie van onderwijs en recreatie) ingezet om verveling onder jeugdigen te voorkomen.

4. Onderwijs

De onderwijsbesturen- en instellingen dragen de opvanglocatie een warm hart toe en zijn actief betrokken bij de toeleiding naar en vormgeving van het onderwijs. Er verblijven op de locatie op peildatum 1 november 2025 27 bewoners in de basisschoolleeftijd die naar school gaan in de gemeente Someren. Zij worden gebracht door vrijwilligers met vervoersmiddelen van de locatie. De locatie maakt geen gebruik van regulier leerlingenvervoer. Op de locatie verblijven op peildatum 1 november 2025 32 bewoners in de middelbare schoolleeftijd die ISK-onderwijs volgen aan het Jan van Brabant College te Helmond. Zij maken

conform COA-reglement gebruik van het openbaar vervoer of fietsen. De inzet van lokale en (sub)regionale onderwijsvoorzieningen voor jeugdigen van de tijdelijke gemeentelijke opvanglocatie leidt niet tot negatieve effecten voor het regulier onderwijsaanbod.

5. Financiën en inzet ambtelijke capaciteit

- + dat de opvang geen negatieve financiële consequenties heeft voor de gemeente
- + dat voorafgaande aan realisatie schriftelijk wordt bevestigd dat de inkomsten voor 180 asielzoekers gedurende de volledige periode geborgd worden door het COA, ongeacht het aantal asielzoekers wat daadwerkelijk verblijft op de locatie

De gemeente ontving in de periode van 5 mei tot 1 juli 150€ per opvangplek per dag. De gemeente ontving/ontvangt in de periode van 1 juli 2025 tot 1 februari 2025 88€ per opvangplek per dag. De gemeente kreeg voor de transitie van het perceel een aanvullende tegemoetkoming van het COA. Doordat de gemeente een vergoeding krijgt per opvangplek per dag heeft de verminderde bezetting geen negatief effect op de begroting van de opvanglocatie. Dit is bevestigd door het COA.

Op peildatum 1 november 2025 heeft de locatie geen negatieve financiële consequentie voor de gemeente.

6. Communicatie

- + dat de omgeving van de locatie tijdig wordt geïnformeerd

Op donderdag 10 april 2025 werd het besluit van het college van 7 april 2025 openbaar. De gemeente informeerde op donderdag 10 april eerst de gemeenteraad met een raadsinformatiebrief (onder embargo) en direct omwonenden door brieven persoonlijk, deur-aan-deur, af te leveren en te bezorgen. Aan het einde van de middag verspreidde de gemeente het nieuwsbericht en werkte zij de website bij. Direct omwonenden kregen het directe 06-nummer van de projectleider en een uitnodiging voor een persoonlijk (bestuurlijk) gesprek.

Op maandag 14 april 2025 organiseerde de gemeente een informatiebijeenkomst om vragen van inwoners te beantwoorden en gelegenheid te bieden tot het uiten van zorgen of het aanbieden van ondersteuning.

Tot opening van de locatie borgde de projectleider 24/7 bereikbaarheid zodat inwoners vragen en/of zorgen altijd kwijt konden bij de gemeente. Hier is geen gebruik van gemaakt.

De omgeving is daarmee zo snel als mogelijk geïnformeerd, maar niet vooraf betrokken. Om inwoners meer aan de voorkant van het proces te betrekken stelde het college de gemeenteraad voor om inwoners te consulteren. Uw gemeenteraad stemde hiermee in op 9 oktober 2025.

Het vervolg

In lijn met gemaakte afspraken en de beantwoording van de raadsvragen (RIS-nummer 564, 16-04-2025) informeert het college uw gemeenteraad ieder kwartaal over de voortgang van de tijdelijke gemeentelijke opvanglocatie en vaker indien wettelijke/beleidsmatige wijzigingen rondom de (Spreidings)wet daartoe aanleiding geven.

Burgemeester en wethouders van Someren,
de secretaris, wnd. burgemeester,

J. Weekers

P.J.M.G. Blanksma